

KÖSZÖNTŐ MELLÁR TAMÁS 70. SZÜLETÉSNAPI ALKALMÁBÓL

Mellár Tamás márciusban ünnepli 70. születésnapját! Ma is kiemelkedő aktivitása alapján meglepően soknak tűnik ez a 70-es szám. Meglepően kevésnek is érezhetjük ugyanakkor, ha arra gondolunk, hogy három olyan karrierút is belefért ebbe a 70 évbe, amelyek önmagukban is teljessé tudnának tenni egy életpályát.

Az egyik egy tudós közgazdászkarrier, amely egy alsónyéki paraszti családi háttérből érkezve, a bátaszéki gimnazista éveket követően indult el a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen. A felületes szemlélő változatosság nélküli szakmai életútra következtethet, ha csak azt veszi észre, hogy az Egyetem jogutódjáról, a Pécsi Tudományegyetemről (PTE) vonult nyugdíjba is, melynek professor emeritusa. Elsiklik ugyanis afelett, hogy a pécsi pályakezdés és a pécsi nyugdíjba vonulás közé beékelődött többek közt egy, a Princeton Egyetemen vendégkutatóként eltöltött év, ahol a világ legjelentősebb közgazdászainak némelyikétől hallgatta az akkor Magyarországon polgárinak nevezett főáramú közgazdaságtant, mint például Richard Quandt, Alan Blinder, Avinash Dixit vagy William Baumol. Elsiklik afelett is a felületes szemlélő, hogy a Budapesti Corvinus Egyetemen és annak jogelődein, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen is termékeny éveket töltött Pécsre történő visszatérése előtt. Visszatérését követően pedig a PTE Közgazdaságtudományi Kar Közgazdasági és Regionális Tudományok Intézetének igazgatója volt 2012 és 2015 között. Ez idő alatt, valamint később is meghatározó szervezője és oktatója volt a Kar közgazdasági képzési programjainak.

A princetoni és a hazai tanítómestereitől, kiemelten Zinhaber Ferentől és Bródy Andrástól kapott alapokra építve bontakoztatta ki azt a gazdag kutatói életművet, amely a marxi transzformációs problémától kezdve a makroegyensúly/-egyensúlytalanság és az államadósság stabilizálásának dilemmáin át a magyar gazdaság modernizációjának kérdéseire és az ágensalapú modellezés közgazdasági alkalmazásaiig számos különböző területet lefed. A Magyar Tudományos Művek Tárában 191 tétel által képviselt életmű jelzi, hogy igazi „generalista” közgazdásról van szó, akinek szakértelme nem korlátozódik egyetlen szűken lehatárolt tudományterületre.

Másik, önmagában is teljes értékű karrierútját a fent felsorolt egyetemeken végzett oktatói tevékenysége alkotja. Közgazdászhallgatók generációi nőttek fel makroökonómia, gazdaságpolitika, fejlődésgazdaságtan vagy éppen elméletörténet kurzusain, többek közt jelen sorok írói is tanítómesterükként tisztelhetik Öt. Elsők között írt olyan magyar nyelvű makroökonómia tankönyveket, amelyek lehetővé tették a makroökonómia naprakész, nyugati színvonalú oktatását hazai mester- és doktori képzéseken (Mellár, 1997; 2008). A 2008-as pénzügyi válságot követően fordult az érdeklődése a főáramú közgazdaságtan hiányosságainak irányába: a „mainstream” pusztá kritikáján

túlmutatva propagálójává vált a komplexitáselmélet paradigmája alá tartozó modellezési megközelítések (pl. ágensalapú modellezés, hálózatelmélet) közgazdasági alkalmazásának, amelyek megalapozhatják a tudományunk megújulását véleménye szerint. Ezzel kapcsolatos munkásságának eredményeit foglalják össze Mellár (2015) és Mellár (2023) tankönyvei. Utóbbi bizonyítja, hogy napjainkban sem lankad szakmai érdeklődése és aktivitása.

Harmadrészt pedig fontosnak tartotta teljes szakmai pályafutása során, hogy ne maradjon meg a tudása a tudomány elefántesonttornyában, hanem a köz szolgálatába is állítsa azt. Gazdaságkutató intézetek igazgatójaként, kormány-főtanácsadóként, a Központi Statisztikai Hivatal elnökeként, önkormányzati és országgyűlési képviselőként egyaránt a magyar társadalom fejlődésének előmozdításán munkálkodott, és munkálkodik napjainkban is.

A Gazdaságmodellezési Társaság tagjaként végzett tevékenysége is jelentős. 2007-ben a Társaság elnökségi tagjává választották, 2017-ben pedig Krekó Béla díjjal jutalmazták „a makromodellezés terén kifejtett hosszú és eredményes kutató- és oktatómunkájáért, valamint a Gazdaságmodellezési Társaság munkájában való aktív részvételéért”.

Aki csodálkozik, hogy miként férhetett bele 70 évbe ez a három, egyenként is teljes értékű szakmai életpálya, annak még nagyobb fejtörést okozhat, hogyan jutott idő mindemellett boldogságban megélni egy immár 48 éve tartó házastársi kapcsolatot, felnevelni két fiúgyermeket, akik mára már unokával is megörvendeztették, továbbá alapítani egy családi borászatot, amely dínyertes borokkal véteti észre magát évről évre.

Isten éltesse sokáig Mellár Tamást! Bár nem lehet hiányérzetünk eddigi 70 évének szakmai és magánéleti eredményeit áttekintve sem, mégis kívánunk Neki további örömteli eredményeket akár szakmai téren, akár közéleti tevékenysége során! Még inkább kívánunk ugyanakkor sok örömet Neki gyarapodó családjá körében!

Budapest – Pécs, 2024. február 22.

Sebestyén Tamás és Váry Miklós

Irodalom

1. Mellár Tamás (1997): *Alkalmazott makroökönómia*. Pécs: Janus Pannonius Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar.
2. Mellár Tamás (2008): *Gazdaságpolitika makroszemléletben*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar.
3. Mellár Tamás (2015): *Szemben az árral: Rendhagyó közgazdasági előadások*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
4. Mellár Tamás (2023): *Paradigmán innen és túl: Adalékok a közgazdaságtan tanulmányozásához*. Zengővárkony: Szerzői magánkiadás.